

Wintereditie 2003/2004
Jaorgang 13, nr. 2
Oplage: 1850 stoks

't Herenhoentien

BESTE KIENDER!

Daor is 't Herenhoentien weer.

Ok al is de kastvekaansie en oold en ni'j al een posien leden, wi'j weensken jim tóch allegere nog een hiel fijn, gezellig en speuls

2004 toc. Doe wi'j mit dit kraantien an de gang weren, mos de kastvekaansie nog beginnen. En as d'r doe wel of gien sni'j liggen zol, wussen wi'j vanzels nog niet. In et verhael over Piepmoes lag d'r mit Sunderklaos gien sni'j, mit de kastdaegen lag d'r gien sni'j en mit oold en ni'j ok hielemaole niet. Et duurde wel tot half jannewaori veurdat et eindelijk begon te sni'jen. En daor weren Piepmoes en zien kammeraoden verschrikkelike bliede mit en hebben d'r een hieleboel plezier mit had. Laot je et verhael mar gauw een keertien veurlezen.

Op de achterkaante van et kraantien staot een klein spellegien. Jim moe'n bi'j dat spellegien uitzuken hoe Piepmoes de goeie weg weeromme vint naor zien kesteel.

Op et inlegvel ziej' dit keer een kleurplaete. Op die kleurplaete is Piepmoes mit iene van zien voegelkammeraoden een sni'jpoppe an et maeken. En die sni'jpoppe liect een hieleboel op Piepmoes, vienen jim ok niet? Now, as de katten die moes pakken, is d'r niet zovule an de haand. Laot ze zoe'n sni'jmoes mar opeten, wat jim!

KOOLD

In de winter kan et slim koold wezen.

Stellingwarvers zeggen dan wel:

Et is zo koold as roet

Et is zo koold as ies

Et is zo koold as pekel

Ik bin zo koold as een stien

Ik bin zo koold as een bok

Ik bin zo koold as een kikker

Bedaenk now zéls wat:

Et is zo koold as

Ik bin zo koold as een

't Herenhoentien is veural bedoeld veur groep 1, 2, 3 en 4 van et basisonderwies in de Stellingwarven en verschiënt vier keer in et jaor. Et wodt bedocht, saemensteld en klaormaekt deur Sietske Bloemhoff en Gery Scholten, in opdracht van de Intergemientelike Begeleidingsgroep Hiemkunde in Oost- en West-Stellingwarf.

PIEPMOES EN DE GLIEDEBAENE

(Een veurleesverhael van Sietske Bloemhoff)

Piepmoes is vademorgen al vroeg uut zien bedde kommen.

Vannaacht het hi'j veur de zoveulste keer deur zien slaopkaemerraem keken om te zien as et now eindelijk een keertien sni'jde. Mit Sunderklaos lag d'r gien sni'j, mit de kastdaegen lag d'r gien sni'j en mit oold en ni'j ok niet. Et is now al weer halverwege jannewaori en wat is now een winter zonder sni'j. Toch hielemaole niks, zeker!

Mar vannaacht kon hi'j zien ogen niet geleuven. Hiel zachies begon et, vlokken veur vlokken, te sni'jen. En doe de moes een uurtien laeter nog es keek, weren de vlokken al een stok dikker en wodde et om zien kesteel al aorig wit.

'As de eerste haene kri'jt en de zonne opkomt, gao ik d'r uut,' mompelt de Piepmoes in himzels. 'Oei, wat liekt et me heerlijk toe om weer in de sni'j te speulen. Ik wil een mooie sni'jpoppe macken en mit sni'jballen gooien. Ik hoop dat Diedel en Daweltien, de beide honnen, hier ok henne kommen. Die bin ok gek op sni'j.'

As et begint te daegen dot Piepmoes gauw de kleren an, knabbelt haostig een stokkien brood op en slobbert een bekertien melk leeg. Dan trekt hi'j de jasse en de haansken an, dot een sjaal omme en een musse op en gaot naor buten. De moes springt in de ronte van bliedschop en gooit van poere wille hancen vol sni'j om him toe. Dan zet hi'j de sokken d'r in en draeft naor de bos op zuuk naor zien kammeraoden.

'De molle hoof ik niet henne te gaon,' mompelt Piepmoes, 'die zit in zien husien veer onder de grond te waachten tot de winter vot is. Now, dat kan nog wel even duren. Jammer toch, dat zoc'n mollebeest zoe'n hekel an de winter het. Mar goed, ik heb genoeg ere kamme-raoden. Daar komt verempeld de doeve an vliegen. Now, die is d'r ok al vroeg bi'j.'

'Goeiemorgen, Piepmoes,' koerkt de doeve. Hi'j het hier en daar ok witte vlekken op zien verepak van de sni'j. 'Wat een winters weertien, now? Heerlik, vien ie ok niet, al die sni'j! Ik bin al van de heuvel bi'j de eupen plak daeleroetst. En dat gong me toch mooi. Gaoj' mit daor naor toe? Et roodbossien en de gelegouw gaon d'r ok henne.'

'Prima,' vint Piepmoes. 'Ik gao mit, ik wil me ok wel van de heuvel ofrollen laoten.'

As de beide dieren bi'j et eupen plak kommen, bin et roodbossien en de gelegouw d'r al. Ze laoten heur, krek as de doeve, ok van de heuvel of rollebollen. En Piepmoes ok! Moej' es zien, wat het de moes een wille. Et duurt mar even, as ze zitten alle viere onder de sni'j.

Inienen stoeven d'r een peer sni'jballen om heur toe. Klets, et roodbossien kreeg iene percies op zien statti en Piepmoes iene tegen et oor. Pats, daor hej' nóg een peer dikke sni'jballen. Waor kommen die toch weg? De vier dieren kicken om heur toe, mar zien eerst niet wie de sni'jballen gooien. Plof, daor wodt de doeve deur een dikke sni'jballe raekt en stuitert zowat ondersteboven. D'r klinkt gelach uut de bos, en twie gedaonten - ze zitten allebeide ok onder de sni'j - kommen d'r blaffende en keffende anbreezen. As ze an Piepmoes-en-die toe binnen schudden ze heur es flink of en dan kommen d'r twie honnen onder de sni'j weg.

'Diedel en Daweltien,' raost Piepmoes et uut van plezier. 'Wat mooi dat jim ok in de bos binnen, ik hoopte d'r al op. Speulen jim mit oons mit? Ja?'

'Tuurlik,' blaft Daweltien. 'Vanzels,' keft Diedel. 'En ik heb ok nog een idee over wat we mischien doen kunnen. Luuster mar.'

As Diedel zien plan verteld het, gaon de dieren mitien an de slag. Ze stampen en vegen mit de voeten henne-weer in de sni'j op de heuvel omme. Diedel staot boven op de heuvel, even naor beneden toe Piepmoes, dan de drie voegels, en onderan is Daweltien in de weer.

Nao een kertiertien ropt Diedel: 'An de kaante jonges, even perberen...'

De hond neemt een anloop, glidt een aentien over de sni'j... en slat dan over de kop. Mit de poten omhogens blijft hi'j in een bultien sni'j liggen. Diedel komt overaende, schuddekoft es en zegt: 'Nee jonges, de gliedebaene is nog niet glad genoeg. We moe'n nog even deurgaon.'

Aha! Dus dat doen ze! De beesten maeken mit mekeer een gliedebaene! Dat is vanzels hatstikke mooi! Een gliedebaene in de sni'j. Wat vienen jí'm daarvan?

Even laeter perberen de dieren de gliedebaene opni'j uut. Hier en daor stampen ze nog wat sni'jbulties plat en dan is de gliedebaene hielemaole klaor. Kiek, daor glidt Piepmoes naor beneden, hi'j het de vaort d'r best in. Mar de ere dieren doen niet veur him onder en ze hebben mit mekeer een hieleboel wille.

Mar nao een posien ropt Diedel: 'Now jonges, en now aktie. Now zullen we ze es even mooi veur et lappien holen, de gliedebaene is now echt zo glad as spek. Kom op.'

Mit de stat in de hoogte stapt de hond de bos in, de ere dieren toffelen achter him an. Wat bin ze in vredesnaeme van plan, ze lopen in de richting van de boerderi'je. En daor wonen de katten. Klaos de Kaeter en Miep, et vrundinnegien van Klaos. Kiek, daor zuj' ze hebben. Klaos zegt krek tegen Miep: 'Now, Miep, wat zeg ie, moe'n we de bos ok es even in om te zien as d'r nog een lekker waarm happien te vienen is?'

Daor het Miep wel oren naor, Miep het ja altied wel oren naor lekkere happies en tegere stappen ze et bospattien op. Dan blijft Klaos inienen stokstief stille staon.

'Moej' kieken, Miep,' fluustert hi'j. 'Daor zit oons happien al. Die onneuzele moes, ie kun him in de witte sni'j ommes zo zitten zien. Kom op, we pakken him gauw en dan eten we him thuus bi'j de verwaarming op. Et is buten zo gloepende koold.'

Daor stoeven ze henne... Piepmoes gaot d'r gauw vandeur, vanzels. Mar kan een moes krek zo hadde lopen as een poes? Nee, netuurlik niet. Dus dat wodt een makkie veur de katten, zoj' daenken. Mar dat vaalt heur reer of.

'Hoe kan dat now,' poest Klaos de Kaeter. 'Loop es wat hadder, Miep, en griep die moes. Ik geloof da'k wat last van mien kni'je heb.'

'Loop zéls wat hadder,' hiemt Miep. 'Waarom moet ik altied et meerste doen. Weej' wel wat ie binnen, ie bin een oolde, mierkerige, straampelige snetkaeter.'

Oe heden, now kriegien ze nog ruzie ok. Mar as ze zien dat Piepmoes weer wat dichterbij is, stoeven ze vol goeie moed weer achter him an. Et spellegien dat de moes mit de katten speelt, gaot nog een posien zo deur. De katten hebben niet in de gaten, dat Piepmoes zéls niet zo hadde lopt, mar dat dat Diedel is. Die het allegere sni'j om him toe en is zo hielemaole niet te zien. Mar Piepmoes, die boven op de witte hond zit, wél. Ach, ach, et is wat mit die arme katten. En et verhael is nog lange niet veur ze oflopen, luuster mar.

Nao een posien kommen Diedel en Piepmoes bi'j de heuvel an, mit de katten vlak achter heur. Die mienen nog de hieltied dat ze Piepmoes wel pakken kunnen. Ze vliegen achter heur happien de heuvel op, an de kaant die vanzels niet glad is. As Diedel mit Piepmoes krek over de boverkaante van de heuvel is, verstoft de hond him gauw.

Daor kommen de katten an... Ze vliegen over de heuvel henne en kommen dan inienen op de spekgladde gliedebaene terechte.

En dan gaot et mis mit de katten. Ze glieden mitien over de kop, stuiteren naor beneden en rae-ken ok nog mit de statten in mekeer vertiesd. Ze rollebollen tegere as iene grote sni'jballe de heuvel of en blieden dan een hiel aende veerderop in een dikke sni'jbulte liggen. Hier en daor stikt een katepote uut die bulte. En et gejammer en gemierk is niet van de locht.

'Auw, aauw, mien zere kni'je,' goelt Klaos, as hi'j eindelijk de snute uut de sni'j stikt. 'Verschrikkelik, wat een piene, misschien he'k al mien poties wel kepot,' jammert hi'j.

Miep komt ok krek mit de kop tot de sni'j uut. 'Ik luuster nooit weer naor je, misselike kaeter daj' binnen,' jankt de katte. 'Ik geloof vast da'k mien stat breuken heb, zoe'n zeer dot die. Aauw, miaauw,' jengelt de witte katte d'r nog es achteran.

As ze uut de bulte sni'j kreupen binnen, stroffelen ze gauw op huus an. Ze krimpeneren et hiele stok deur. Klaos heukelt wat mit zien iene potien en Miep het, krek onder et zwatte pun-tien, een knik in de stat...

En Piepmoes en zien kammeraoden? Die liggen een aende veerderop ók in een sni'jbulte. Mar dan van wille, ze gieren et uut van et lachen.

'Morgen weer speulen bi'j de gliedebaene?' vragt de moes.

'Tuurlik,' mienen de aanderen, 'mar zo lollig as vandaege zal et wel niet weer wodden...'

*Piepmoes is verdwaeld.
Wie helpt him om et
goeie pad weeromme
te vienen naor
zien kesteel?*

KLEURPLAETJE

